MAKTABGACHA TA’LIMDA TARBIYAVIY RAQAMLI KONTENTLAR SIFATINI OSHIRISH: “RAQAMLI METODIK YORDAMCHI” PLATFORMASINI JORIY ETISH MODELI

Kudratova Dilafro‘z To‘lqin qizi
A.Avloniy nomidagi pedagogik mahorat milliy instituti “Kattalar ta’limi” yo‘nalishi magistranti
https://doi.org/10.5281/zenodo.23510599

Annotatsiya. *Raqamli texnologiyalarning ta’lim jarayoniga kirib kelishi maktabgacha yoshdagi bolalar tarbiyasini tashkil etish, pedagoglarni metodik qo‘llab-quvvatlash va oilalar bilan hamkorlik qilishning yangi imkoniyatlarini yaratmoqda. Biroq raqamli resurslarning ko‘payishi ularning tarbiyaviy sifati, yosh xususiyatlariga mosligi va xavfsizligi avtomatik ravishda ta’minlanishini anglatmaydi. Mazkur maqolada shaxs tarbiyasiga yo‘naltirilgan raqamli kontentlarni xalqaro tamoyillar asosida baholash hamda O‘zbekiston maktabgacha ta’lim tizimiga moslashtirish masalalari ko‘rib chiqiladi. Tadqiqot hujjatlar tahlili, qiyosiy tahlil va konseptual modellashtirish usullariga asoslangan. UNESCO, UNICEF va Xalqaro elektraloqa ittifoqining raqamli ta’lim platformalariga oid yondashuvlari hamda O‘zbekistonning tegishli normativ-huquqiy hujjatlari tahlil uchun asos qilib olindi. Natijada “Raqamli metodik yordamchi” platformasining konseptual modeli, raqamli kontentlarni ekspertizadan o‘tkazish mezonlari va amaliyotga bosqichma-bosqich joriy etish mexanizmi taklif etildi. Model milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg‘unlashtirish, pedagoglarning kasbiy faoliyatini qo‘llab-quvvatlash, bolalar xavfsizligini ta’minlash va kontent sifatini muntazam takomillashtirishga yo‘naltirilgan. Tadqiqot xulosalari taklif etilgan modelni tajriba-sinovdan o‘tkazish va milliy metodik tavsiyalarni ishlab chiqish uchun nazariy-amaliy asos bo‘lib xizmat qilishi mumkin.*

Kalit so‘zlar: *shaxs tarbiyasi, raqamli kontent, maktabgacha ta’lim, raqamli pedagogika, xalqaro standartlar, metodik platforma, milliy qadriyatlar, bolalar xavfsizligi, pedagogik ekspertiza, raqamli kompetensiya.*

1. Kirish. Bugungi kunda raqamli texnologiyalar insonning axborot olish, muloqot qilish va bilimlarni o‘zlashtirish usullarini sezilarli darajada o‘zgartirmoqda. Bu jarayon maktabgacha ta’limga ham ta’sir ko‘rsatib, bolalar uchun mo‘ljallangan elektron hikoyalar, audio materiallar, animatsiyalar, interaktiv o‘yinlar va pedagoglar uchun metodik resurslarning kengayishiga olib kelmoqda. Endilikda muhim masala faqat raqamli materiallarni yaratish emas, balki ularning bolaning rivojlanishi va shaxs sifatida shakllanishiga qanday ta’sir ko‘rsatishini hisobga olishdir.

Maktabgacha yosh davrida bola atrofidagi insonlar bilan munosabatlar orqali hurmat, mehr-oqibat, hamkorlik, mas’uliyat va adolat kabi tushunchalarni anglay boshlaydi. Bu fazilatlar bolaga tayyor ta’riflarni yodlatish orqali emas, balki kundalik hayotiy vaziyatlar, o‘yin, hikoya, kuzatish va kattalar bilan muloqot jarayonida singdiriladi. Shu sababli tarbiyaviy mazmundagi raqamli kontent ham bolaning faol ishtirokini rag‘batlantirishi, uni mustaqil fikrlashga undashi va real hayotdagi ijobiy xulq-atvor bilan bog‘lanishi kerak.

O‘zbekiston Respublikasida maktabgacha ta’lim va tarbiya sohasining huquqiy asoslari, jumladan, “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi O‘RQ-595-son Qonun hamda “Ta’lim to‘g‘risida”gi O‘RQ-637-son Qonun bilan belgilangan. Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standarti ham ta’lim jarayonini tashkil etish uchun muhim milliy asoslardan biridir. Shu jihatdan raqamli kontentlarni ishlab chiqish amaldagi ta’lim talablari, bolaning manfaatlari va pedagogik maqsadlar bilan uyg‘unlashtirilishi lozim.

Xalqaro miqyosda ham raqamli ta’lim vositalarining sifatini baholashga e’tibor kuchaymoqda. UNESCO, UNICEF va Xalqaro elektraloqa ittifoqi 2026-yilda taqdim etgan Charter for Public Digital Learning Platforms hujjatida raqamli ta’lim platformalarining inklyuzivligi, pedagogik asoslanganligi, ishonchliligi va jamoat manfaatlariga xizmat qilishi muhim tamoyillar sifatida belgilangan. Xartiyada raqamli platformalar an’anaviy ta’limning o‘rnini bosuvchi vosita emas, balki uning imkoniyatlarini to‘ldiruvchi tizim sifatida talqin etiladi (UNESCO, UNICEF, & ITU, 2026).

Ushbu xalqaro yondashuvlar O‘zbekiston uchun muhim metodik yo‘nalishlarni belgilab beradi. Biroq ularni milliy amaliyotga tatbiq etishda o‘zbek tilining xususiyatlari, milliy tarbiyaviy qadriyatlar, oilaviy muhit, bolalarning yosh xususiyatlari va hududlar o‘rtasidagi texnik imkoniyatlar tafovutini hisobga olish zarur.

Muammoning mohiyati shundaki, raqamli kontentlarni yaratish va tarqatish uchun texnik imkoniyatlar mavjud bo‘lishi mumkin, ammo ularni yagona pedagogik mezonlar asosida tanlash, ekspertizadan o‘tkazish, amaliyotga tatbiq etish va muntazam takomillashtirish mexanizmlari alohida yondashuvni talab qiladi. Mazkur ehtiyojni hisobga olib, maqolada “Raqamli metodik yordamchi” platformasini ishlab chiqish konsepsiyasi taklif etiladi.

Tadqiqotning maqsadi — shaxs tarbiyasiga yo‘naltirilgan raqamli kontentlarning xalqaro sifat tamoyillarini tahlil qilish, ularni O‘zbekiston maktabgacha ta’lim tizimiga moslashtirish va amaliyotga joriy etish mexanizmlarini takomillashtirish bo‘yicha ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqish.

Tadqiqotning asosiy vazifalari xalqaro va milliy hujjatlarni o‘rganish, raqamli kontentlarni baholash mezonlarini aniqlash, platformaning konseptual modelini ishlab chiqish hamda uni joriy etish va monitoring qilish bosqichlarini asoslashdan iborat.

Tadqiqotning ilmiy-amaliy ahamiyati xalqaro tamoyillar, milliy tarbiyaviy mazmun, kontent ekspertizasi va natijalarni monitoring qilishni yagona metodik model doirasida birlashtirish taklifida namoyon bo‘ladi.

2. Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqot konseptual-metodik xarakterga ega bo‘lib, normativ-huquqiy hujjatlar tahlili, qiyosiy tahlil, tizimli yondashuv va konseptual modellashtirish usullaridan foydalanildi.

Tahlilning birinchi bosqichida O‘zbekiston maktabgacha ta’lim tizimining huquqiy asoslari va xalqaro tashkilotlarning raqamli ta’lim platformalariga oid tavsiyalari o‘rganildi. Ikkinchi bosqichda ushbu hujjatlarda aks etgan tamoyillar raqamli kontentlarning tarbiyaviy maqsadlari bilan bog‘landi. Uchinchi bosqichda kontentlarni ishlab chiqish, ekspertizadan o‘tkazish va ta’lim amaliyotiga joriy etish uchun konseptual model shakllantirildi.

Tahlil uchun quyidagi manbalar tanlandi:

O‘zbekiston Respublikasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi Qonuni;

O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni;

maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standartiga oid normativ hujjatlar;

UNESCO, UNICEF va ITUning Charter for Public Digital Learning Platforms hujjati;

Manbalarni qiyosiy o‘rganishda beshta asosiy yo‘nalishga e’tibor qaratildi: pedagogik maqsadga muvofiqlik, tarbiyaviy va madaniy mazmun, bolalar xavfsizligi, inklyuzivlik hamda amaliy natijalarni baholash imkoniyati.

Shu asosda raqamli kontentlarni baholash uchun quyidagi mezonlar ishlab chiqildi:

1. Yoshga moslik: kontentning bolaning yosh va rivojlanish xususiyatlariga muvofiqligi.

2. Tarbiyaviy qiymat: materialning hurmat, hamkorlik, mehr-oqibat va mas’uliyat kabi fazilatlarni rivojlantirishga xizmat qilishi.

3. Milliy va madaniy moslik: mazmunning o‘zbek tili, milliy madaniyat va mahalliy hayotiy vaziyatlarga mosligi.

4. Psixologik xavfsizlik: qo‘rqitish, kamsitish yoki bolaning hissiy holatiga zarar yetkazishi mumkin bo‘lgan mazmundan himoyalanganlik.

5. Inklyuzivlik: turli ehtiyojlarga ega bolalarning kontentdan foydalanish imkoniyati.

6. Metodik qulaylik: pedagog uchun aniq maqsad, foydalanish tartibi va amaliy mashg‘ulot tavsiyalarining mavjudligi.

7. Texnik qulaylik: turli qurilmalarda ishlash, sodda navigatsiya va cheklangan internet sharoitida foydalanish imkoniyati.

8. Huquqiy muvofiqlik: mualliflik huquqi, shaxsga doir ma’lumotlar va bolalar xavfsizligiga oid talablarning hisobga olinishi.

Ushbu mezonlar maqola doirasida taklif etilgan metodik yondashuv hisoblanadi; ular O‘zbekistonda tasdiqlangan mustaqil milliy standart sifatida talqin etilmaydi.

Tadqiqotda real foydalanuvchilar ishtirokidagi tajriba-sinov, so‘rovnoma yoki statistik eksperiment o‘tkazilmagan. Shu sababli maqoladagi natijalar konseptual

tahlil va model ishlab chiqish natijalarini ifodalaydi. Platformaning amaliy samaradorligi keyingi empirik tadqiqotlar orqali tekshirilishi lozim.

3. Natijalar

3.1. Raqamli kontent sifatini belgilovchi asosiy talablar

O‘rganilgan hujjatlar raqamli ta’lim vositasining sifatini faqat uning texnik imkoniyatlari bilan baholash yetarli emasligini ko‘rsatadi. Platforma qanday maqsadga xizmat qilishi, uning mazmuni kim tomonidan ishlab chiqilishi, foydalanuvchi uchun qanchalik qulayligi va ta’lim jarayoniga qanday integratsiya qilinishi ham muhimdir.

UNESCO, UNICEF va ITUning 2026-yilgi Xartiyasi ommaviy raqamli ta’lim platformalarini inklyuziv, pedagogik jihatdan asoslangan, ochiq, ishonchli va jamoat manfaatlariga yo‘naltirilgan tizim sifatida rivojlantirishni tavsiya qiladi. UNICEFning EdTech for Good Framework 2.0 modeli esa texnologiyaning maqsadi, ishlab chiquvchining mas’uliyati, xavfsizligi va ta’limiy foydasini dalillar asosida baholashga yordam beradi (UNESCO et al., 2026; UNICEF, 2026).

Ushbu tamoyillarni maktabgacha ta’limga moslashtirish quyidagi yondashuvni talab qiladi.

Birinchidan, raqamli kontent bolaning rivojlanishiga xizmat qiladigan aniq pedagogik maqsadga ega bo‘lishi kerak. Ikkinchidan, materialning tarbiyaviy mazmuni real hayotdagi faoliyat bilan bog‘lanishi lozim. Uchinchidan, bolalar uchun xavfsiz muhit, pedagogning nazorati va shaxsiy ma’lumotlarni himoya qilish talablariga rioya etilishi zarur. To‘rtinchidan, raqamli resurslardan foydalanish imkoniyati hudud, qurilma yoki oilaning iqtisodiy holatiga qarab asossiz cheklanib qolmasligi kerak.

Shu jihatdan xalqaro tavsiyalarni milliy sharoitga moslashtirish tayyor texnologik yechimni ko‘chirishdan ko‘ra, uning asosiy tamoyillarini mahalliy ehtiyojlarga mos metodik mexanizmlarga aylantirishni anglatadi.

3.2. “Raqamli metodik yordamchi” platformasining konseptual modeli

Tadqiqot doirasida shaxs tarbiyasiga yo‘naltirilgan raqamli kontentlarni bir joyga jamlash, ularning sifatini tekshirish va pedagogik amaliyotda foydalanishni qo‘llab-quvvatlashga qaratilgan “Raqamli metodik yordamchi” platformasi modeli taklif etildi.

Platformaning asosiy vazifasi tarbiyachiga tayyor materialni taqdim etishdangina iborat emas. U pedagogning mashg‘ulotni rejalashtirishiga, tarbiyaviy maqsadni aniq belgilashiga, mos kontentni tanlashiga va faoliyat natijalarini tahlil qilishiga yordam berishi kerak.

Model quyidagi o‘zaro bog‘langan modullarni o‘z ichiga oladi.

Milliy tarbiyaviy kontentlar kutubxonasi. Ushbu bo‘limda yosh guruhlari va tarbiyaviy yo‘nalishlar bo‘yicha tasniflangan hikoyalar, ertaklar, audio materiallar, animatsiyalar va interaktiv topshiriqlar joylashtiriladi. Mazmun halollik, hurmat,

mehr-oqibat, tabiatga ehtiyotkor munosabat, hamkorlik va mas’uliyat kabi fazilatlarni qamrab olishi mumkin.

Metodik rejalashtirish moduli. Har bir materialga uning maqsadi, tavsiya etilgan yosh guruhi, foydalanish tartibi, muhokama uchun savollar va amaliy mashg‘ulotlar bo‘yicha ko‘rsatmalar biriktiriladi. Masalan, o‘zaro yordam haqidagi hikoyadan so‘ng bolalarga kundalik hayotda boshqalarga qanday yordam berish mumkinligini muhokama qilish taklif etiladi. Shu orqali raqamli material real faoliyat bilan bog‘lanadi.

Ota-onalar uchun metodik yordam. Ushbu modul oilada bola bilan birgalikda kitob o‘qish, hissiyotlar haqida suhbatlashish, odob-axloqiy vaziyatlarni muhokama qilish va foydali odatlarni shakllantirish bo‘yicha tavsiyalarni taqdim etadi. Bu yondashuv bog‘cha va oiladagi tarbiyaviy ishlarning uzviyligini mustahkamlashga xizmat qilishi mumkin.

Inklyuziv kontent moduli. Materiallarning turli ehtiyojlarga ega bolalar uchun qulay shakllari, jumladan, audio tavsiflar, sodda matnlar va moslashtirilgan navigatsiya vositalari ko‘zda tutiladi. Zarur hollarda pedagog materialni bolaning individual ehtiyojiga moslashtiradi.

Ekspertiza va sifat nazorati moduli. Kontent nashr etilishidan oldin pedagogik, psixologik, lingvistik, madaniy va texnik mezonlar asosida tekshiriladi. Mualliflik huquqi, manbalarning ishonchliligi va xavfsizlik talablari ham hisobga olinadi.

Monitoring va qayta aloqa moduli. Pedagoglar va ota-onalarning fikrlari asosida materiallarning qulayligi va amaliy ahamiyati baholanadi. Bolalarning shaxsiy ma’lumotlarini ortiqcha yig‘ish yoki ularning hissiy holatini avtomatik tarzda baholash ushbu modulning vazifasi bo‘lmasligi kerak.

3.3. Kontentni ekspertizadan o‘tkazish mexanizmi

Platforma sifatini ta’minlashning asosiy sharti — raqamli materiallarni nashr etishdan oldin tekshirish va ularni foydalanish davomida takomillashtirib borishdir.

Shu maqsadda uch bosqichli ekspertiza mexanizmi taklif etiladi.

Birinchi bosqichda materialning muallifligi, manbalari, texnik sifati va belgilangan pedagogik maqsadi tekshiriladi. Ikkinchi bosqichda mazmun pedagog, bolalar psixologi va til mutaxassisi tomonidan baholanadi; zarur hollarda inklyuziv ta’lim bo‘yicha ekspert jalb qilinadi. Uchinchi bosqichda material amaliyotda sinab ko‘rilib, pedagoglarning fikrlari asosida kamchiliklar aniqlanadi va tuzatiladi.

Kontentni baholashda quyidagi savollar asosiy mezon sifatida qo‘llanishi mumkin:

Material bolaning yoshiga va rivojlanish xususiyatlariga mosmi?

Tarbiyaviy maqsad aniq va mazmun bilan bog‘langanmi?

Milliy va umuminsoniy qadriyatlar bolaning huquqlari va individual farqlariga hurmat bilan yoritilganmi?

Material bolalarda qo‘rquv, kamsitish yoki zararli xulq-atvorni rag‘batlantirmaydimi?

Pedagog undan amaliy mashg‘ulotda foydalanishi uchun yetarli ko‘rsatmalarga egami?

Kontent texnik jihatdan qulay va huquqiy talablarga mosmi?

Bunda xavfsizlik, yoshga moslik va huquqiy muvofiqlik majburiy talablar sifatida qaralishi lozim. Materialning boshqa jihatlardagi yuqori bahosi ushbu yo‘nalishlardagi jiddiy kamchiliklarni oqlay olmaydi.

3.4. Platformani amaliyotga joriy etish modeli

Platformani birdaniga barcha ta’lim tashkilotlarida joriy etish o‘rniga, ehtiyojlarni o‘rganishdan boshlab, sinov va takomillashtirish orqali kengaytirish maqsadga muvofiq.

Birinchi bosqichda pedagoglar, metodistlar va ota-onalarning ehtiyojlari, mavjud raqamli resurslar hamda texnik imkoniyatlar o‘rganiladi. Ikkinchi bosqichda milliy metodik mezonlar, kontentni tekshirish tartibi va mas’ul tomonlarning vazifalari belgilanadi. Uchinchi bosqichda platformaning dastlabki versiyasi ishlab chiqilib, asosiy modullar ishga tushiriladi.

To‘rtinchi bosqichda platforma turli hududlardagi maktabgacha ta’lim tashkilotlarida tajriba-sinovdan o‘tkaziladi. Bunda foydalanish qulayligi, pedagogik maqsadga muvofiqlik, xavfsizlik va texnik barqarorlik baholanadi. Beshinchi bosqichda olingan fikrlar asosida kamchiliklar bartaraf etilib, samarali yechimlarni kengaytirish imkoniyati ko‘rib chiqiladi.

Yakuniy bosqichda platformani boshqarish, kontentlarni muntazam yangilash, texnik yordam ko‘rsatish va moliyalashtirishning barqaror mexanizmi shakllantiriladi.

Joriy etish jarayonida davlat ta’lim organlari va ilmiy muassasalar metodik talablarni ishlab chiqish va sifat nazoratini tashkil etishda, pedagoglar esa kontentni amaliyotda qo‘llash va fikr-mulohaza bildirishda ishtirok etishi mumkin. Ota-onalar bilan hamkorlikni yo‘lga qo‘yish esa tarbiyaviy mazmunning oilaviy muhit bilan bog‘lanishiga yordam beradi.

3.5. Samaradorlikni baholash ko‘rsatkichlari

Platformaning samaradorligini faqat foydalanuvchilar soni yoki yuklab olingan materiallar miqdori bilan baholash to‘liq tasavvur bermaydi. Shuning uchun texnik, metodik va pedagogik ko‘rsatkichlarni birgalikda o‘rganish taklif etiladi.

Baholash yo‘nalishi	Tavsiya etiladigan ko‘rsatkich
Foydalanish imkoniyati	Platformadan muntazam foydalanuvchi pedagoglar ulushi
Kontent sifati	Ekspertizadan muvaffaqiyatli o‘tgan materiallar ulushi
Metodik qulaylik	Pedagoglarning foydalanish bo‘yicha fikr-mulohazalari

Baholash yo‘nalishi	Tavsiya etiladigan ko‘rsatkich
Amaliy qo‘llanish	Kontentning mashg‘ulotlarda foydalanish darajasi
Inklyuzivlik	Turli ehtiyojlarga moslashtirilgan materiallar mavjudligi
Xavfsizlik	Aniqlangan va bartaraf etilgan xavfsizlik muammolari
Barqarorlik	Kontentlarning yangilanishi va texnik uzilishlar holati

Ushbu ko‘rsatkichlar taklif etilayotgan baholash tizimining dastlabki shakli bo‘lib, aniq maqsadli qiymatlar platformaning boshlang‘ich holati o‘rganilgandan keyin belgilanadi. Bolalar rivojlanishidagi o‘zgarishlar ham baholansa, yoshga mos pedagogik kuzatuv usullari qo‘llanishi va natijalar boshqa omillar ta’sirini hisobga olgan holda talqin qilinishi lozim.

4. Muhokama. Tadqiqotda taklif etilgan model raqamli kontentlarni alohida elektron materiallar to‘plami sifatida emas, balki tarbiyaviy jarayonni qo‘llab-quvvatlovchi metodik tizim sifatida ko‘rib chiqadi. Uning asosiy xususiyati kontentni ishlab chiqish, ekspertizadan o‘tkazish, amaliyotda qo‘llash va natijalarni monitoring qilish jarayonlarini bir-biri bilan bog‘lashdan iborat.

Birinchi muhim masala milliy qadriyatlar va xalqaro sifat tamoyillarining uyg‘unligidir. Xalqaro yondashuvlar xavfsizlik, inklyuzivlik, shaffoflik va pedagogik asoslanganlik kabi umumiy mezonlarni taklif etadi. Milliy sharoitda esa ushbu mezonlar o‘zbek tilining xususiyatlari, mahalliy hayotiy vaziyatlar va tarbiyaviy an’analar bilan uyg‘unlashtirilishi kerak. Masalan, mehr-oqibat yoki mas’uliyat haqidagi kontent bolaga faqat nasihat berish bilan cheklanmasligi, kundalik vaziyatlar orqali fikrlash va amaliy harakat qilish imkonini yaratishi lozim.

Ikkinchi masala pedagogning raqamli texnologiyalardan foydalanishdagi o‘rnidir. Raqamli platforma tarbiyachining o‘rnini bosmasligi, balki uning metodik imkoniyatlarini kengaytirishi va tarbiyachiga amaliy yordam berishi kerak. Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun jonli muloqot, harakat, o‘yin va real muhit bilan o‘zaro ta’sir muhim bo‘lib qoladi. Shu sababli raqamli materiallardan foydalanish bolalarning faol ishtirokini ta’minlaydigan, pedagog boshqaradigan mashg‘ulotlar bilan birlashtirilishi maqsadga muvofiq.

Uchinchi masala raqamli tenglik bilan bog‘liq. Platforma faqat yuqori tezlikdagi internet yoki qimmat qurilmalarda ishlasa, undan foydalanish imkoniyati turli hududlarda bir xil bo‘lmasligi mumkin. Materiallarning mobil qurilmalarga mosligi, kichik hajmli formatlarda taqdim etilishi va zarur hollarda internetga ulanmasdan foydalanish imkoniyati ushbu to‘siqlarni kamaytirishga yordam beradi. Agar bitta qurilmada faqat shu platforma joylansa bu qurulmaga boshqa dasturlarni o‘rnatish cheklanishi lozim. Bu pedagoglar uchun ham samarali ham sifatli foydalanish imkonini beradi.

To‘rtinchi masala bolalar xavfsizligi va ma’lumotlar maxfiyligidir. Platformada shaxsiy ma’lumotlarni minimal darajada yig‘ish, zararli havolalar va nomaqbul materiallarning oldini olish, kontentni muntazam tekshirish hamda foydalanish shartlarini aniq belgilash zarur. Agar kelajakda sun’iy intellekt funksiyalari joriy etilsa, yaratilgan materiallar pedagog tomonidan tekshirilishi va bolaning manfaatlariga zid keladigan avtomatik qarorlar qabul qilinishiga yo‘l qo‘yilmasligi lozim.

Beshinchi masala taklif etilgan modelning amaliy samaradorligini tasdiqlashdir. Hozirgi tadqiqot konseptual tahlilga asoslanganligi sababli platformaning bolalar tarbiyasiga ta’siri haqida xulosa chiqarish mumkin emas. Keyingi bosqichda turli hududlardagi ta’lim tashkilotlarida tajriba-sinov o‘tkazish, pedagoglar bilan suhbatlar tashkil etish va kontentlardan foydalanish natijalarini kuzatish zarur. Bunday tadqiqotlar platformaning pedagogik qiymati, texnik qulayligi va amaliy joriy etish imkoniyatlarini baholashga yordam beradi. Yani bu kuzatuvlar asosida yakuniy xulosaga kelish osonlashadi.

Shunday qilib, taklif etilgan modelning ahamiyati tayyor va samaradorligi isbotlangan mahsulotni taqdim etishida emas, balki shaxs tarbiyasiga yo‘naltirilgan raqamli kontentlarni ishlab chiqish va boshqarish uchun izchil metodik asos yaratishga qaratilganidadir.

5. Xulosa. Shaxs tarbiyasiga yo‘naltirilgan raqamli kontentlarni ishlab chiqish maktabgacha ta’limda texnologik yangiliklarni joriy etish bilan cheklanmaydi. Bu jarayon bolaning yosh xususiyatlarini, tarbiyaviy maqsadlarni, milliy qadriyatlarni, xavfsizlik talablarini va pedagogning kasbiy ehtiyojlarini va imkoniyatlarini birgalikda hisobga olishni talab qiladi.

Tadqiqot doirasida xalqaro raqamli ta’lim tamoyillari va O‘zbekistonning maktabgacha ta’limga oid huquqiy asoslari tahlil qilindi. Ushbu tahlil natijasida raqamli kontentlarni baholash mezonlari, “Raqamli metodik yordamchi” platformasining konseptual modeli va uni amaliyotga bosqichma-bosqich joriy etish mexanizmi taklif qilindi.

Platformaning asosiy vazifasi tarbiyachilar va ota-onalarga ishonchli, metodik jihatdan asoslangan va milliy sharoitga mos resurslardan foydalanish imkonini yaratishdan iborat. Bunda kontentning sifati, xavfsizligi va pedagogik ahamiyati va qiymati uni ishlab chiqish bosqichidanoq hisobga olinishi lozim.

Amaliyotga joriy etish uchun, birinchi navbatda, milliy metodik mezonlarni ishlab chiqish, ekspertiza tizimini tashkil etish, platformaning dastlabki versiyasini yaratish va uni turli sharoitdagi ta’lim tashkilotlarida sinovdan o‘tkazish tavsiya etiladi. Tajriba-sinov natijalari asosida modelning kamchiliklarni bartaraf etish , uni yanada takomillashtirish va keyinchalik kengaytirish mumkin.

Maqolaning asosiy xulosasi shundan iboratki, raqamli texnologiyalarning ta’limdagi qiymati ularning zamonaviyligi bilan emas, balki bolaning rivojlanishiga

qanday xizmat qilishi bilan belgilanadi. Shu bois “Raqamli metodik yordamchi” platformasini rivojlantirishda texnologik imkoniyatlar va tarbiyaviy maqsadlar o‘rtasidagi muvozanatni saqlash, pedagogning yetakchi rolini qo‘llab-quvvatlash hamda bolalar manfaatlarini ustuvor qo‘yish muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi. (2019). Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida: O‘RQ-595-son Qonun. O‘zbekiston Respublikasi Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi. https://lex.uz/
2. O‘zbekiston Respublikasi. (2020). Ta’lim to‘g‘risida: O‘RQ-637-son Qonun. O‘zbekiston Respublikasi Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi. https://lex.uz/
3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. (2020). Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standartini tasdiqlash to‘g‘risida, 802-son qaror. O‘zbekiston Respublikasi Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi. https://lex.uz/
4. UNESCO, UNICEF, & International Telecommunication Union. (2026). Charter for Public Digital Learning Platforms. UNESCO. https://www.unesco.org/en/digital-education/learning-platforms-gateway/charter
5. UNICEF. (2026). EdTech for Good Framework 2.0. UNICEF Digital Education. https://www.unicef.org/digitaleducation/edtech-for-good
6. UNESCO. (2018). UNESCO ICT Competency Framework for Teachers (Version 3). UNESCO. https://www.unesco.org/en/digital-competencies-skills/ict-cft
7. O‘zbekiston Respublikasi. (2019). Shaxsga doir ma’lumotlar to‘g‘risida: O‘RQ-547-son Qonun. O‘zbekiston Respublikasi Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi. https://lex.uz/